

- ☛ Ksiądz Kazimierz Kopeć Honorowym Obywatelem
- ☛ Podatki w Gminie Markłowice w 2004 roku
- ☛ Tropikalna Wyspa w Markłowicach
- ☛ Zimowe utrzymanie dróg

Ksiądz Kazimierz Kopeć Honorowym Obywatelem Gminy Markłowice

Rada Gminy Markłowice 29 maja br. podjęła uchwałę o nadaniu tytułu Honorowego Obywatela Gminy byłemu proboszczowi parafii pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika ks. Kazimierzowi Kopciowi. Uroczyste nadanie tytułu miało miejsce 10 listopada br.

Długoletni proboszcz, wielce zasłużony dla parafii oraz inicjator usamodzielnienia się Markłowic jest trzecim laureatem tego honorowego wyróżnienia nadawanego przez nasze władze samorządowe. Wcześniej tytuł ten nadano Monice Gruchmanowej i Janowi Cichemu.

Podczas nadzwyczajnej sesji Rady Gminy w dniu 10 listopada br. uroczystie nadano honorowy tytuł ks. Kazimierzowi Kopciowi. Wójt Gminy, Tadeusz Chrószcz przybliżając zaproszonym gościom dokonania księdza proboszcza powiedział: - (...) Szanowna Osoba Ks. Proboszcza Kazimierza Kopcia jest bardzo powiązana z najnowszą historią Markłowic, w tym w szczególności sposobem z faktem powrotu Markłowic do własnej tożsamości. (...).

Tytuł Honorowego Obywatela Gminy oznacza fakt, że dana osoba, szczególnie zasługuje na poszanowanie i szacunek, oraz że wolą Rady Gminy dana społeczność lokalna pragnie ją włączyć w poczet zacnych swoich obywateli.

Dokończenie na stronie 2

*Życzymy wszystkim Markłowiczantom
aby Święta Bożego Narodzenia
przyniosły radość z tego co jest,
nadzieję na to co przed nami,
uśmiech i życzliwość na każdy dzień
nadchodzącego 2004 Roku.*

Wójt i Rada Gminy Markłowice

Z PRAC:

RADY I KOMISJI GMINY MARKLOWICE

XV sesja Rady Gminy Marklowice 30 października 2003 rok

Radni zapoznali się z możliwościami korzystania z funduszy i kredytów Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości. Możliwości i zasady udzielania kredytów firmom zatrudniającym osoby pozostające bez pracy przedstawił prezes ARP w Żorach - Jerzy Banach.

Rada przyjęła informację na temat stanu bezpieczeństwa w Markłowicach przedstawioną przez komendanta Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śl. Zbigniewa Głowackiego

Rada podjęła uchwały w sprawie:

- Zmiany uchwały Rady Gminy Marklowice z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru pomiędzy ul. Orlą, Wyzwolenia i Wiosny Ludów w Markłowicach. Obszar ograniczony od zachodu granicą administracyjną Gminy, od północy ul. Orlą, od południa - ul. Wyzwolenia, od wschodu ul. Wiosny Ludów stanowi wydzielony teren przeznaczony do realizacji celów związanych z potrzebami społeczności lokalnej w zakresie potrzeb mieszkaniowych oraz usług i tworzenia nowych miejsc pracy poprzez możliwość tworzenia działalności produkcyjnej o małej uciążliwości dla otoczenia.
- Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Marklowice - obszaru ograniczonego od zachodu ul. Astrów, od południa skarpami, od północy drogami gruntowymi. Przedmiotem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego powierzchnię 4,7 ha są tereny przeznaczone do realizacji celów związanych z potrzebami społeczności lokalnej w zakresie usług sportu i rekreacji poprzez budowę ośrodka rekreacyjno-sportowego przy ul. Astrów.

XVI sesja Rady Gminy Marklowice 10 listopada 2003 rok

Była to nadzwyczajna sesja Rady Gminy, na której ks. proboszcza Kazimierza Kopcia uhonorowano tytułem Honorowy Obywatel Gminy Marklowice.

Ksiądz Kazimierz Kopeć Honorowym Obywatелем Gminy Marklowice

Dokończenie ze strony 1

(...) Nie do przecenienia okazały się spotkania Markłowiczian z udziałem ks. Proboszcza Kazimierza wiosną 1990 r., kiedy w Polsce tworzył się nowy ład demokratyczny z udziałem prawdziwych samorządów lokalnych.

Myśl o samodzielnym Markłowicach była dla nas czasami tak odległa, że aż niewiarygodna do zrealizowania. Ksiądz Kazimierz potrafił w nas umiejętnie budować wiarę w to, że się uda, że warto się starać.

Mozolnie krok po kroku, grupa zapaleńców wdrażała tę karkołomną myśl, (...) aż do decyzji premiera o reaktywowaniu Gminy Marklowice.

Ksiądz Kazimierz Kopeć w tym okresie był zawsze dla nas motorem entuzjazmu, który nas uskrzydlał i nie pozwalał w wielu sprawach się załamywać. (...)

Dzięki tym wszystkim działaniom ks. Kazimierza Kopcia Marklowice mogły uzyskać na zewnątrz wizerunek wspólnoty samorządowej, która nie tylko może się sama gospodarzyć, ale gospodarzy się dobrze, dzięki czemu również nasi mieszkańcy mogą gdziekolwiek by nie pojechali, stawiać z podniesioną głową.

Posługa kapłańska, proboszczowska była dla ks. Kazimierza Kopcia w Markłowicach nie tylko posługą służby wobec Boga, ale i społeczności, w której przypadło mu żyć po 1984 r.

Tutaj bardzo często ze społecznością i dla społeczności ks. Kazimierz znajdował czas, aby z nami być niemalże przy każdej uroczystości niezależnie, czy była to uroczystość gminna, czy klubu sportowego, czy innych organizacji.

Tego samego dnia o godz. 18 odbył się w gminnej sali sportowej koncert arii operetkowych, dedykowany w całości Szacownemu Honorowemu Obywatelowi Gminy. Przed koncertem wójt wraz z przewodniczącym rady gminy i dziećmi ubranymi w stroje ludowe wręczył ks. proboszczowi kosz kwiatów, i obwieścił fakt nadania honorowego obywatelstwa. Uczestnicy koncertu odpowiedzieli gromkim *Sto lat*.

Z okazji 700-lecia Markłowic w 2000 roku Rada Gminy wyróżniła ks. proboszcza tytułem "Zasłużonego dla Markłowic".

Obecnie ks. Kopeć jest proboszczem parafii pw. Św. Apostołów Mateusza i Macieja w Brzezi.

Nowe miejsce parkingowe

Od listopada br. Marklowice wzbogaciły się o nowy parking. Parking znajduje się przy skrzyżowaniu ulic Wyzwolenia i Goplany w sąsiedztwie Kościoła pw. św. SBiM i może pomieścić około 100 samochodów osobowych.

Zlokalizowanie nowego parkingu w okolicach kościoła poprawiło bezpieczeństwo na ruchliwej drodze, szczególnie w dni świąteczne, kiedy to sznury aut ustawiły się po obu stronach ulicy, znacznie utrudniając ruch.

Bezpieczeństwo w Markłowicach

Czy w naszej gminie jest bezpiecznie?

Na te i inne, pytania związane z bezpieczeństwem na terenie Markłowic, odpowiadali zaproszeni na październikową sesję Rady: Zbigniew Głowacki komendant Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śl., Mirosław Pietyra jego zastępca oraz Paweł Zajac naczelnik wydziału kryminalnego.

W okresie 9 miesięcy tego roku na terenie Markłowic policja odnotowała 10 wykroczeń o charakterze porządkowym, czyli inaczej mówiąc interweniowała w związku z zakłócaniem porządku głównie przez młodzież nie tylko markłowicką, ale również przyjeżdżającą. Aby podobnym zjawiskom zapobiec, na wniosek mieszkańców naszej gminy, sekcja kryminalna we wrześniu przeprowadziła akcję mającą na celu legitymowanie sprawców wykroczeń i ich pouczenie. Wnieśli również sprawę do sądu (skierowano 4 wnioski wobec nieletnich do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śl.). Ponadto w omawianym okresie w Markłowic

ach odnotowano 35 przestępstw o charakterze kryminalnym, do których zaliczono; 2 bójki i pobicia, 12 włamań, 15 kradzieży, 6 przestępstw związanych ze zniszczeniem mienia. Głównie do włamań i kradzieży dochodziło na terenie parkingów przy szybie markłowickim i wokół kościoła.

Zdaniem Policji podobna skala wykroczeń odnotowywana jest w okolicznych gminach.

Celem zwiększenia bezpieczeństwa na drogach w gminie wzmocniono służbę ruchu drogowego, co było spowodowane nagminnym łamaniem przepisów ruchu drogowego przez kierowców. Zdaniem policji działania

te przyczyniły się do utemperowania brawurowo jeżdżących kierowców.

Coraz większym problemem niestety stają się narkotyki, które rozprowadzane są już nie tylko w lokalach gastronomicznych, ale także w szkołach. W bieżącym roku na terenie powiatu wodzisławskiego policja zabezpieczyła w jednej z gmin 5 kg amfetaminy. Najgorsze jest to, że duże zainteresowanie narkotykami wykazują młodzi ludzie, traktując to jako źródło dochodu. W przypadku Markłowic problem ten na razie nie stanowi większego zagrożenia, nie mniej nie można powiedzieć, że nie istnieje. By skuteczniej walczyć z problemem narkotyków sekcja kryminalna prowadzi wszelkie działania, by proceder ten zwalczać, a w listopadzie w szkołach policja zorganizowała spotkania, na których omawiano ten problem.

Radni pytali komendanta policji, czy jest możliwość, by Komisariat Policji w Radlinie objął swym zasięgiem patrolowanie Markłowic. Zdaniem komendanta taka możliwość istnieje, jednak policja nie ma możliwości pozyskania dodatkowych etatów. Taki dodatkowy kontraktowy etat lub nadgodziny mogłaby wykupić Gmina. Obecni na sesji przedstawiciele policji obiecali, że problem ten rozeznają i poinformują władze gminy.

Podatki w Gminie Markłowice w 2004 roku

Na posiedzeniu Rady Gminy w dniu 1 grudnia, Rada podjęła uchwały określające wysokość podatków i opłat lokalnych obowiązujących od 1 stycznia 2004 roku.

Podatek rolny

Obniża się średnią cenę skupu 1q żyta o 20 proc. do kwoty **27,66 zł**

1. Stawka podatku rolnego dla gruntów gospodarstw rolnych za 1 ha przeliczeniowy gruntu wynosi - **69,15 zł**
2. Stawka podatku rolnego dla pozostałych gruntów wynosi: za 1 ha gruntu - **138,30 zł**, tj. za 1 m kw. 0,01383

Podatek od nieruchomości

1. Od budynków mieszkalnych lub ich części od **1 m kw.** powierzchni użytkowej **0,51 zł**
2. Od budynków lub ich części związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, oraz od części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej od **1 m kw.** powierzchni użytkowej - **15,40 zł**
3. Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym od **1 m kw.** powierzchni użytkowej - **8,11 zł**
4. Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od **1 m kw.** powierzchni użytkowej - **3,46 zł**
5. Od budynków mieszkalnych zajętych na garaże środków transportowych będących własnością lub w posiadaniu osób fizycznych od **1 m kw.** powierzchni użytkowej - **0,51 zł**
6. Od pozostałych budynków lub ich części zajętych na garaże środków transportowych będących własnością lub w posiadaniu osób fizycznych od **1 m kw.** powierzchni użytkowej - **3,50 zł**
7. Od pozostałych budynków lub ich części wyżej nie wymienionych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej dzia-

łalności pożytku publicznego oraz organizacji pożytku publicznego oraz budynków gospodarczych będących własnością lub w posiadaniu osób fizycznych nie wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej od **1 m kw.** powierzchni użytkowej - **3,50 zł**

8. Od budynków lub ich części związanych z działalnością gospodarczą czasowo nieczynną (zawieszoną) od **1 m kw.** powierzchni - **3,50 zł**
9. Od budowli - **2 proc. ich wartości.**
10. Od **1 m kw.** powierzchni gruntów:
 - a) związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - **0,62 zł**
 - b) pozostałych gruntów, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego - **0,10 zł**
 - c) pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne lub elektrowni wodnych od **1 ha** - **3,41 zł**

Zwalnia się z podatku od nieruchomości grunty określone w ewidencji gruntów i budynków jako:

- grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi, oznaczone symbolem - Ws,
- grunty (tereny różne) oznaczone symbolem - Tr
- grunty oznaczone symbolem (drogi) - dr

Opłata targowa

Ustala się dzienne stawki opłaty targowej w wysokości:

1. Handel ze stoisk, przyczep i pojazdów samochodowych - **20 zł.**
2. Za zajęcie miejsca pod karuzele i inne urządzenia rozrywkowe - **20 zł.**
3. Za zajęcie miejsca pod strzelnicę - **10 zł.**

Podatek od środków transportu

Ustala się następujące stawki podatku:

1. Od samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej
 - a) od **3,5 tony i poniżej 12 ton**
 - od 3,5 do 5,5 t włącznie, samochody posiadające katalizatory

Sposób na rewitalizację terenu i nowe miejsca pracy

Tropikalna Wyspa w Markłowicach

Tropikalna Wyspa - tak swój projekt nazwał Klaudiusz Fross, architekt i właściciel firmy Europrojekt - to centrum rekreacyjno-sportowe. Tropikalna Wyspa znalazła największe uznanie komisji konkursowej, która oceniała sześć projektów nadesłanych na konkurs ogłoszony przez Gminę Markłowice, a dotyczący zagospodarowania 5 ha działki położonej w centrum gminy. Połowa tego terenu wymaga rewitalizacji, bo jest to obszar pokopalniany.

- Takiego obiektu rekreacyjnego nie ma jeszcze w Polsce. Podobne można spotkać na Majorce, w Belgii i Niemczech. One były inspiracją przy tworzeniu Tropikalnej Wyspy - powiedział Klaudiusz Fross.

- Połowa terenu przeznaczona na budowę ośrodka rekreacyjno-sportowe-

go jest własnością gminy, pozostała część zostanie przejęta od kopalni z chwilą wejścia w życie nowej ustawy o restrukturyzacji górnictwa - mówi wójt gminy Tadeusz Chrószcz. - Najważniejszym argumentem przemawiającym za ideą stworzenia w naszej gminie ośrodka rekreacyjno-sportowego jest fakt pozyskania taniej energii - dla całego kompleksu Tropikalnej Wyspy - opartej na wykorzystaniu metanu pochodzącego z odmetanowania kopalni "Marcel". To zdecydowało o przyjęciu takiego sposobu zagospodarowania zarówno pokopalnianego jak i pozostałego wolnego terenu w gminie. Dodatkowym atutem tego przedsięwzięcia jest także możliwość pozyskania wody z własnego ujęcia, które zostało już wstępnie rozpoznane. No i oczywiście możliwość stworzenia nowych miejsc pracy - w dobrej restrukturyzacji zatrudnienia w kopalniach - dodaje Tadeusz Chrószcz.

W założeniu projektanta Tropikalna Wyspa to ponad 100 atrakcji czekających na dzieci i dorosłych, gdzie można spędzić cały dzień nie zważając na panującą aurę. Jej centralnym miejscem jest tropikalna wyspa w kształcie stożka z egzotyczną roślinnością, z drewnianymi

mostami, gorącymi źródłami, bieżniami wodnymi oraz systemem zjeżdżalni i basenów, zarówno krytych jak i otwartych, połączonych ze sobą tak, by można było przepływać z jednego do drugiego. Na samym szczycie wieży znajdzie się kawiarnia widokowa, a w jej dolnej kondygnacji akwarium. W kompleksie rekreacyjnym przewidziano basen sportowy oraz basen o głębokości 6 m z zatopionym antycznym miastem, który ma być atrakcją dla pletwonurków. Tutaj w centrum rekreacyjno-sportowym ma powstać również pasaż handlowy i hotel. Projektant przewiduje również wykorzystanie do ogrzania ośrodka energii pochodzącej z baterii słonecznych.

Budowę Tropikalnej Wyspy można realizować etapowo, a całkowity jej koszt to około 38 mln zł.

Dokończenie na stronie 5

- spalin wyprodukowane po roku 1995 - 300 zł
- od 3,5 do 5,5 t włącznie, samochody posiadające katalizatory spalin wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 300 zł
- od 3,5 do 5,5 t włącznie, samochody nie posiadające katalizatory spalin wyprodukowane po roku 1995 - 400 zł
- od 3,5 do 5,5 t włącznie, samochody nie posiadające katalizatory spalin wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 400 zł
- od 5,5 do 9 t włącznie, samochody posiadające katalizatory spalin wyprodukowane po roku 1995 - 600 zł
- od 5,5 do 9 t włącznie, samochody posiadające katalizatory spalin wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 600 zł
- od 5,5 do 9 t włącznie, samochody nie posiadające katalizatory spalin wyprodukowane po roku 1995 - 800 zł
- od 5,5 do 9 t włącznie, samochody nie posiadające katalizatory spalin wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 800 zł
- powyżej 9 i mniej 12 t, samochody posiadające katalizatory spalin wyprodukowane po roku 1995 - 700 zł
- powyżej 9 i mniej 12 t, samochody posiadające katalizatory spalin wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 700 zł
- powyżej 9 i mniej 12 t, samochody nie posiadające katalizatory spalin wyprodukowane po roku 1995 - 900 zł
- powyżej 9 i mniej 12 t, samochody nie posiadające katalizatory spalin wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 900 zł

b) równej lub wyższej niż 12 ton

- nie mniej niż 12 i mniej niż 15 t, 2 osie, zawieszenie osi pneuma-

- tyczne lub równoważne - 900 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 15 t, 2 osie, inny system zawieszenia osi - 1.200 zł
- nie mniej niż 15 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne - 1.000 zł
- nie mniej niż 15 t, 2 osie, inny system zawieszenia osi - 1.300 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 19 t, 3 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne - 900 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 19 t, 3 osie, inny system zawieszenia osi - 1.200 zł
- nie mniej niż 19 i mniej niż 23 t, 3 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne - 1.000 zł
- nie mniej niż 19 i mniej niż 23 t, 3 osie, inny system zawieszenia osi - 1.300 zł
- nie mniej niż 23 t, 3 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne - 1.100 zł
- nie mniej niż 23 t, 3 osie, inny system zawieszenia osi - 1.580 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 27 t, 4 osie i więcej, zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne - 1.500 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 27 t, 4 osie i więcej, inny system zawieszenia osi - 1.600 zł
- nie mniej niż 27 i mniej niż 29 t, 4 osie i więcej, zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne - 1.600 zł
- nie mniej niż 27 i nie więcej niż 29 t, 4 osie i więcej, inny system zawieszenia osi - 1.700 zł

Zimowe utrzymanie dróg

W tegoroczną zimę o nasze drogi w gminie, by były przejezdne będą dbały trzy markłowskie firmy usługowo-transportowe. Cała gmina podzielona została na trzy okręgi odśnieżania.

Drogi w okręgu nr 1 odśnieżała będzie firma Krystiana Kotuli. Są to ulice: Długa, Rzemieślnicza, Połna, Lipowa, Kwiatowa, Stroma, Świerkowa, Kręta, Dębowa, M. Mroza, Wąska, Zgody, Fiołkowa, Strażacka i Spokojna.

Za odśnieżanie dróg w okręgu nr 2 odpowiedzialna będzie firma Andrzeja Ochojskiego. W okręgu tym są ulice: Wantuły, Mokra i Bławatkowa z bocznymi, Orla,

Jarzębinowa, Leśna, Bukowa, Kormoranów, Sportowa, Astrów, Widokowa, Osiedle Kolorowe, Wiśniowa, Rolnicza, Jabłoniowa, Wyzwolenia - wszystkie boczne od skrzyżowania Jabłoniowa - "Mostek" w kierunku Wodzisławia.

W okręgu nr 3 drogi będą odśnieżała firma Teresy Sowy, są to ulice: Krakusa z bocznymi, Kilińskiego z bocznymi, Goplany, Zana, Okrężna, Stawowa i boczne Szymanowskiego.

Za posypywanie dróg w zimie odpowiada firma Teresy Sowy. W całości będzie posypywana ulica Krakusa oraz podjazdy ulic Cmentarnej, Okrężnej, Jabłoniowej, Wiśniowej, Stromej, Długiej, Kilińskiego, Kormoranów i Zana oraz rejon Szkoły Podstawowej nr 1 z dojazdem do Ośrodka Zdrowia. Pozostałe drogi będą posypywane w przypadku gołoledzi.

Natomiast o chodniki i parkingi na terenie Markłowic zadbają gminne służby komunalne.

W Urzędzie Gminy za przebieg zimowego utrzymania dróg odpowiedzialny jest Jacek Pawelec, tel. 455-0017 we. 33.

Tak jak w latach poprzednich, droga wojewódzka - ulica Wyzwolenia i drogi powiatowe Szymanowskiego i Wiosny Ludów będą odśnieżane przez Powiatowy Zarząd Dróg w Wodzisławiu Śl.

Tropikalna Wyspa

Dokończenie ze strony 4

- W obecnych czasach nowe obiekty, w tym również rekreacyjne, muszą mieć atrakcyjną formę zewnętrzną, tak by były widoczne i rozpoznawalne z daleka i stanowiły zarazem funkcje reklamy obiektu i miejscowości, w której się znajdują. Muszą także gwarantować ich klientom sporo atrakcji na wysokim poziomie - mówi Klaudiusz Fross.

Za wyborem tego projektu, oprócz jego atrakcyjnej formy architektonicznej i usługowej przemawiają inne, nie mniej istotne a praktyczne względy. Tutaj mogłoby znaleźć pracę około 200 osób, co ma ogromne znaczenie w gminie górniczej, gdzie stworzenie nowego miejsca pracy jest zadaniem niezwykle trudnym. Wybudowanie takiego ośrodka rekreacyjnego byłoby magnesem dla kolejnych inwestorów. Poza tym byłby to także doskonały sposób na rewitalizację terenu pokopalnianego i zmiany oblicza gminy.

Czy naszą gminę finansowo stać na tę inwestycję? Gdyby miały to być wyłącznie pieniądze Gminy - to nie. Ale rysuje się spora szansa na to, że uda się pozyskać na ten cel środki z Unii Europejskiej, tym bardziej w gminie górniczej, w dobie restrukturyzacji górnictwa i szukania nowych alternatyw dla miejscowości, których los w dużej mierze zależy od istnienia kopalni.

Prace są kontynuowane

Niesolidność byłego już wykonawcy budynku gimnazjum w Markłowicach, która zmusiła Gminę do wypowiedzenia umowy spowodowała konieczność podjęcia szeregu dodatkowych działań celem zabezpieczenia wykonanych do tej pory już robót.

Do końca bieżącego roku budynek gimnazjum przykryty będzie dachem. W środku gimnazjum trwają prace przy montażu instalacji c.o. Zakupiono już wyposażenie sportowe dla sali gimnastycznej w gimnazjum. Rozstrzygnięty został także przetarg na wykonanie stolarki okiennej i fasad. Przy sprzyjającej pogodzie, te prace mają zostać wy-

Dokończenie na stronie 6

- nie mniej niż 29 t, 4 osie i więcej, zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne - **1.800 zł**
- nie mniej niż 29 t, 4 osie i więcej, inny system zawieszenia osi - **2.460 zł**
- 2. Od ciągnika siodłowego lub balastowego przystosowanego do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów.
 - a) od 3,5 tony i poniżej 12 ton
 - ciągniki o dopuszczalnej masie całkowitej do 7 ton włącznie, wyprodukowane w 1995 r. i wcześniej - **1.000 zł**
 - ciągniki o dopuszczalnej masie całkowitej do 7 ton włącznie, wyprodukowane po 1995 r. - **900 zł**
 - ciągniki o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7 ton i poniżej 12 ton, wyprodukowane w 1995 r. i wcześniej - **1.400 zł**
 - ciągniki o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7 ton i poniżej 12 ton, wyprodukowane po 1995 r. - **1.300 zł**
 - b) równej lub wyższej niż 12 ton
 - nie mniej niż 12 i mniej niż 25 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - **700 zł**
 - nie mniej niż 12 i mniej niż 25 t, 2 osie, inny system zawieszenia osi - **1.100 zł**
 - nie mniej niż 25 i mniej niż 31 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - **1.000 zł**
 - nie mniej niż 25 i mniej niż 31 t, 2 osie, inny system zawieszenia

- osi - **1.300 zł**
- nie mniej niż 31 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - **1.420 zł**
- nie mniej niż 31 t, 2 osie, inny system zawieszenia osi - **1.940 zł**
- nie mniej niż 12 i mniej niż 40 t, 3 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - **1.250 zł**
- nie mniej niż 12 i mniej niż 40 t, 3 osie, inny system zawieszenia osi - **1.730 zł**
- nie mniej niż 40 t, 3 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - **1.730 zł**
- nie mniej niż 40 t, 3 osie, inny system zawieszenia osi - **2.550 zł**
- 3. Przyczepy lub naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych z działalnością rolniczą prowadzoną przez płatnika podatku rolnego.
 - a) przyczepy lub naczepy wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - **100 zł**
 - b) przyczepy lub naczepy wyprodukowane po roku 1995 - **80 zł**
- 4. Przyczepy lub naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez płatnika podatku rolnego.
 - nie mniej niż 12 i mniej niż 25 t, 1 oś, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - **400 zł**

Wyzwolenia do przebudowy

Pod koniec listopada br. w Urzędzie Gminy Markłowice miało miejsce kolejne spotkanie dotyczące przebudowy odcinka ulicy Wyzwolenia.

W spotkaniach tych biorą udział przedstawiciele kopalni Marcel i Jankowice, zarządu dróg wojewódzkich, władz gminy. Pod odcinkiem drogi ulicy Wyzwolenia, który wymagać będzie przebudowy zalega prawie 50 mln ton węgla i w interesie kopalni jest, by złożyć to wyeksportować. Sporządzone w tym zakresie plany przez kopalnię przewidują, że w wyniku prowadzonej tam eksploatacji od 2006 roku na ulicy Wyzwolenia za Zameczkiem w kie-

runku Świerklan może dojść do utworzenia się zalewiska. Oczywiście jest także fakt, jakie znaczenie komunikacyjne ma ta droga nie tylko dla Markłowic, a w przyszłości i dla realizacji węzła planowanej autostrady.

Uczestnicy spotkania zaakceptowali projekt przebudowy odcinka drogi wojewódzkiej po południowej stronie ulicy Wyzwolenia. Wariant droższy przewiduje zbudowanie na tym odcinku mostu, wariant tańszy przepustów wodnych. Przebudowywany odcinek drogi tymczasowo realizowany będzie jako dwujezdniowy (docelowo planuje się 4 pasy ruchu). Przygotowywany projekt przebudowy będzie uwzględniał koncepcję włączenia ulicy Wyzwolenia do planowanej budowy obwodnicy "Świerklany".

Prace są kontynuowane

Dokończenie ze strony 5

konane do końca bieżącego roku. Tym samym budynek zostanie zamknięty i w trakcie zimy będą w nim mogły być kontynuowane dalsze roboty.

Gmina ogłosiła już przetarg na zakończenie całości obiektu. Przetarg zgodnie z procedurą zostanie rozstrzygnięty w styczniu 2004 roku. Przewiduje się, że do końca lipca przyszłego roku budynek gimnazjum będzie gotowy, a do połowy sierpnia przygotowany będzie do użytku teren wokół gimnazjum.

- Budowa gimnazjum - mówi Piotr Galus zastępca wójta Markłowic - miała być finansowana nie tylko z budżetu gminy. Na sfinansowanie instalacji centralnego ogrzewania, ciepłociągu i wymiennikowni pozyskaliśmy środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Z kolei w budowie i wyposażeniu sali gimnastycznej partycypować będzie Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu ze środków Totalizatora Sportowego. W tym przypadku musieliśmy podjąć szereg działań, by te pieniądze nie przepadły.

Stypendium naukowe

Profesor Bohdan Gruchman - mąż patronki Gimnazjum w Markłowicach uhonorowany tytułem "Przyjaciela szkoły" w listopadzie br. podjął decyzję o utworzeniu i sfinansowaniu stypendium naukowego dla uczniów wybitnych, szczególnie uzdolnionych, którzy będą godnie rozślawiać imię swojej szkoły.

W związku z tym rozpoczęły się prace nad ustaleniem regulaminu przyznania stypendium, w których wzięli udział nauczyciele, rodzice oraz przedstawiciele Samorządu Uczniowskiego.

Na wniosek profesora każdorazowo 3 uczniów zostanie objętych ww. stypendium, które wpłacone będzie przez okres 5 miesięcy w wysokości 250 zł miesięcznie, potem nastąpi weryfikacja. Decyzję o ostatecznym przyznaniu stypendium zgodnie z ustalonym regulaminem będzie podejmować specjalna komisja (w składzie nauczyciele, rodzice, uczniowie).

Szczegółowo z zasadami oraz warunkami jakie należy spełniać, aby stypendium otrzymać, zostali zapoznani rodzice na zebraniu w listopadzie br. oraz uczniowie na apelach szkolnych. Pierwsze wnioski zostaną rozpatrzone po zakończeniu I semestru.

- nie mniej niż 12 i mniej niż 25 t, 1 os, inny system zawieszenia osi - 600 zł
- nie mniej niż 25 t, 1 os, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - 600 zł
- nie mniej niż 25 t, 1 os, inny system zawieszenia osi - 800 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 28 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - 300 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 28, 2 osie, inny system zawieszenia osi - 400 zł
- nie mniej niż 28 i mniej niż 33 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - 620 zł
- nie mniej niż 28 i mniej niż 33 t, 2 osie inny system zawieszenia osi - 850 zł
- nie mniej niż 33 i mniej niż 38 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - 850 zł
- nie mniej niż 33 i mniej niż 38 t, 2 osie, inny system zawieszenia osi - 1.300 zł
- nie mniej niż 38 t, 2 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - 1.200 zł
- nie mniej niż 38 t, 2 osie, inny system zawieszenia osi - 1.700 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 38 t, 3 osie, zawieszenie osi pneumatyczne lub podobne - 680 zł
- nie mniej niż 12 i mniej niż 38 t, 3 osie, inny system zawieszenia osi 950 zł
- nie mniej niż 38 t, 3 osie, zawieszenie pneumatyczne lub po-

- dobne - 950 zł
- nie mniej niż 38 t, 3 osie inny system zawieszenia osi - 1.300 zł
- 5. Od autobusu w zależności od miejsc do siedzenia
 - a) mniej niż 30 miejsc, wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 800 zł
 - b) mniej niż 30 miejsc, wyprodukowane po roku 1995 - 700 zł
 - c) równej lub więcej niż 30 miejsc, wyprodukowane w roku 1995 i wcześniej - 1.200 zł
 - d) równej lub więcej niż 30 miejsc, wyprodukowane po roku 1995 - 1.000 zł.

Podatek od posiadania psa

Stawka podatku wynosi - 50 zł, przy jednoczesnym zwolnieniu z podatku od jednego psa służącego do pilnowania budynku mieszkalnego, lub dwóch psów w celu pilnowania gospodarstwa rolnego, za pozostałe psy należy uiścić wyżej wymieniony podatek.

Oплата administracyjna

Wprowadza się opłatę administracyjną:

1. W wysokości - 192 zł
 - a) od każdorazowego zaopiniowania części podstawowej Planu Ruchu,
 - b) od każdorazowego zaopiniowania części szczegółowej Planu Ruchu,
 - c) od każdorazowego zaopiniowania dodatku do Planu Ruchu,
 - d) od każdorazowego uzgodnienia koncesji na wydobycie kopalni.

Wyróżnienia dla nauczycieli

Dzień Edukacji Narodowej był okazją do spotkania się władz samorządowych z nauczycielami pracującymi dziś i kiedyś w markłowickich placówkach oświatowych. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele kuratorium, związku zawodowego nauczycieli oraz księży naszych parafii.

Otwierający spotkanie wójt gminy skierował słowa podziękowania za pod-

jęty trud kształcenia i wychowywania młodzieży. A o efektach pracy nauczycieli - jak powiedział - świadczą wysokie lokaty markłowickiej młodzieży w różnego rodzaju konkursach wiedzy i na zawodach sportowych. Wójt podziękował nauczycielom za włączenie się szkół w organizację czasu wolnego młodzieży podczas tegorocznych wakacji.

Jak co roku, w tym dniu, wręczono nagrody wójta gminy za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej, zaangażowanie oraz rozwój talentu młodych ludzi. Tym razem otrzymały je **Halina Winkler** i **Barbara Połończyk**.

Z okazji przypadającego święta Edukacji Narodowej pani **Aleksandra Pustolka** otrzymała nagrodę MENiS, która jest uhonorowaniem ogromnego wysiłku i pracy włożonej w krzewienie kultury fizycznej wśród młodzieży. Laureatka nagrody wcześniej otrzymała już brązowy krzyż zasługi oraz uzyskała tytuł Trenera Roku 1999 Powiatu Wodzisławskiego.

Prężny i liczny Klub

Hodowcy świętowali swoje pięciolecie

6 sierpnia 1987 roku Joachim Salamon złożył deklarację członkowską przy Sekcji Drobiu Rasowego i Ozdobnego przy Kole Okręgowego Związku Hodowców Drobnego Inwentarza w Radlinie. Pięć lat temu postanowił stworzyć Klub Hodowców Drobnego Inwentarza w Markłowicach.

- Dziś w Markłowicach działa prężny i liczny klub. Klub ceniony i zauważalny pod względem organizacji wystaw hodowlanych oraz udziału w wystawach innych organizacji. Zwierzęta wyhodowane przez markłowickich hodowców rozchodzą się po całym kraju, jako bardzo wartościowe - powiedział na uroczystym spotkaniu jubileuszowym Ewald Brzezinka, przedstawiciel PZHGRiDO.

Uroczyste spotkanie podsumowujące pięciolecie działalności markłowickich hodowców zaszczytli swoją obecnością władze samorządowe i proboszczowie Markłowic oraz przedstawiciele PZHGRiDO.

Pierwsze spotkanie założycielskie przyszłego Klubu Hodowców Drobnego Inwentarza w Markłowicach miało miejsce w Zameczku 12 października 1998 roku i przybyło na nie 25 hodowców. Na kolejnym zebraniu w grudniu tego samego roku wybrano zarząd Klubu. Działalność Klubu spotkała się z dużym zrozumieniem i pomocą władz samorządowych Markłowic.

Jako pierwszy w Polsce markłowic-

ki Klub HDI prowadzi sekcję gołębi. Klub liczy dziś 52 członków i można śmiało powiedzieć, że jest jednym z silniejszych związków pod względem liczby hodowców i hodowanych zwierząt. Posiada własny sprzęt wystawowy, m.in. klatki na gołębie, na bażanty, drób, króliki, ptactwo wodne i egzotyczne.

Hodowla czysto rasowych zwierząt, szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji hodowlanych, to podstawowe cele Klubu. Trzej członkowie klubu posiadają już kwalifikacje sędziowskie, a jeden asystenta. Każdego roku nasi hodowcy prezentują swój dorobek z okazji Dni Markłowic i możemy go podziwiać w dożynkowym korowodzie. Organizują co roku wystawę w Tworkowie. W tym roku markłowickich hodowców nie zabrakło na krajowej wystawie organizowanej w Kielcach, Wrocławiu oraz regionalnej w Katowicach, z której przywieźli sporo trofeów.

Markłowicki Klub Hodowców Drobnego Inwentarza myśli o zorganizowaniu w naszej gminie regionalnej wystawy i ma nadzieję, że być może uda się wystawę regionalną w przyszłości zorganizować.

Ważna ewidencja gruntów

Ostatnie zmiany w podatku od nieruchomości wynikające z modernizacji danych w bazie ewidencji gruntów, skutkują w wielu przypadkach podwyżką tegorocznych podatków płaconych przez mieszkańców naszego powiatu. Ciężar zmian - wprowadzonych przez Głównego Geodetę Kraju - spadł na właścicieli nieruchomości, w postaci domiaru podatku za 2003 r. oraz kosztów zlecenia namierzenia faktycznej powierzchni zajmowanej pod siedlisko domowe.

Wprowadzone nakazy ustawowe wymusiły na gminach wzięcie jako podstawy naliczania podatku, nie tak jak dotychczas oświadczeń składanych w urzędzie gminy, lecz stanu wykazywanego w ewidencji gruntów.

Zmiana klasyfikacji gruntów z użytków rolnych na budowlane spowodowała wzrost podatku. Warto więc w niektórych przypadkach rozważyć możliwość złożenia wniosku do Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami o zweryfikowanie ewidencji ze stanem faktycznym. Może się okazać po korekcie, że będziemy płacić mniejszy podatek.

Prezes Sądu Okręgowego w Gliwicach zwrócił się do Rady Gminy Markłowice o dokonanie uzupełnienia wyborów jednego ławnika do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Organem zgłaszającym powinien być organ administracji rządowej (województwo) lub jeden z organów administracji zespolonej podległych województwu.

Termin zgłaszania kandydatów upływa z dniem **31 grudnia 2003 r.**

Szczegółowe informacje można uzyskać u sekretarza gminy, tel. 455-0016, oraz na afiszach w Urzędzie Gminy.

Podsumowali sezon lotowy

Pod koniec października br. w świetlicy OSP w Markłowicach odbyło się uroczyste zebranie podsumowujące sezon lotowy 2003 gołębi pocztowych sekcji Markłowice.

W zebraniu oprócz hodowców wzięli udział zaproszeni goście, wójt gminy Tadeusz Chrószcz oraz ks. proboszcz Jan Teska.

Zakończony tegoroczny sezon markłowicki hodowcy gołębi pocztowych mogą uznać za udany. Do tegorocznych lotów swoje gołębie wystawiło 21 członków sekcji. Aż 12 zakwalifikowało się do pierwszej pięćdziesiątki nagradzanej przez oddział Wodzisław, który skla-

syfikował 120 hodowców. W okręgu Śląsk-Południe gołębie do lotów wystawiło 874 hodowców. W tej stawce, 5 naszych hodowców znalazło się w pierwszych stu nagradzanych przez okręg. Są to J. Salamon (6 przodownik w okręgu Śląsk-Południe i 2 w oddziale Wodzisław), M. Kalat, St. Sosna, A. Kocjan, St. Salamon.

Podsumowanie sezonu było dobrą okazją do wyróżnienia najlepszych hodowców. Pucha-

rami ufundowanymi przez Gminę Markłowice wyróżniono hodowców w kategoriach: Loty gołębi starych, Loty gołębi młodych, a dyplomami uznania za

pierwsze konkursy w lotach starych i młodych. Dyplomem uznania za 35 lat przynależności do PZHGP wyróżniony został Alfred Burszczyk.

IV Przegląd dziecięcej twórczości

21 listopada po raz czwarty odbył się organizowany przez Szkołę Podstawową nr 1 Przegląd Dziecięcej Twórczości Artystycznej. Głównym celem festiwalu jest propagowanie piękna, kultury, historii i tradycji naszego regionu.

W ramach przeglądu odbyły się trzy konkursy. Konkurs literacki pt. "Otwieram drzwi do... mojej Fantazjany", w którym należało opisać i przedstawić swoją krainę fantazji i marzeń. Konkurs na pracę plastyczną pt. "Tajemniczy ogród wyobraźni", na który wpłynęło ponad 120 prac oraz konkurs

wokalny pt. "Śląskie pieśniczki", do którego przystąpiło ponad 200 uczestników.

Festiwal zaszczytliwi swoją obecnością: wizytator Kuratorium Oświaty Hanna Świergoлик, wójt Tadeusz Chrószcz, przewodniczący Rady Gminy Andrzej Brychey, radni, proboszcz markłowickiej parafii

Janusz Jójko, dyrektorzy szkół, nauczyciele i rodzice.

Aby w sposób obiektywny i bezstronny ocenić prace i występy zostało powołane jury składające się ze znawców kultury. Zasiadli w nim Anna Koczy i Marek Sobota z Miejskiego Ośrodka Kultury Centrum w

Wodzisławiu Śl. oraz mieszkaniac Markłowic Ireneusz Skupień.

Ufundowane przez Gminę Markłowice nagrody zostały przyznane w kilku kategoriach wiekowych, a każdy uczestnik festiwalu został tradycyjnie ugoszczony śląskim kołoczem.

Dzieci są zadowolone

W każdą środę i piątek w godz. od 17.00 - 20.00 pod okiem wykwalifikowanego nauczyciela markłowickie dzieci spotykają się w sali Ochotniczej Straży Pożarnej na zajęciach pozalekcyjnych.

Zajęcia pozalekcyjne organizowane w OSP dla dzieci szkół podstawowych spotkały się z ich ogromnym zainteresowaniem. Zajęcia prowadzone są przez panią Barbarę Szulik. Typowe zajęcia świetlicowe, czyli wszelkiego rodzaju gry i zabawy gromadzą w markłowickim OSP sporo dzieci. Akcja finansowana jest z budżetu Gminy Markłowice.

Gimnazjaliści pomagają chorym dzieciom

W dniu Wszystkich Świętych młodzież gimnazjum kwestowała na parafialnym cmentarzu zbierając datki na rzecz dzieci chorych i leczonych w Ośrodku Rehabilitacyjnym w Wodzisławiu Śląskim.

Zbiórce pieniędzy, która odbywała się na wszystkich cmentarzach powiatu wodzisławskiego, patronowała Fundacja Wspólnota Dobrej Woli w Wodzisławiu Śląskim. W czasie zbiórki zebrano ogółem 33.109,70 zł.

19 listopada w III LO w Wodzisławiu Śl. odbyło się uroczyste podsumowanie akcji, na którym podziękowano uczniom i nauczycielom za ogromny wkład w organizację pomocy dla najbardziej potrzebnych. Za zebrane pieniądze zostanie zakupiony sprzęt rehabilitacyjny.

Konkursy przedmiotowe

Pierwszy etap konkursów przedmiotowych został zakończony. Począwszy od 17 listopada br. najlepsi uczniowie gimnazjum rozpoczęli zmagania z różnych przedmiotów na poziomie szkolnym. Uzyskanie 81 proc. punktów równoznaczne było z przejściem do II etapu, który odbędzie się w lutym 2004 r. Do konkursu z języka polskiego na poziomie powiatu zakwalifikowała się Magda Kozielska z klasy II c (opiekun Halina Winkler), natomiast z historii - Daria Niewelt z klasy IIc (opiekun Renata Matsili), z geografii - Kominek Maciej i Kuśka Bartłomiej z klasy III c (opiekun Teresa Chrószcz).

Szkoła z klasą szkołą z kasą

Szkoła Podstawowa nr 1 w Markłowicach otrzymała certyfikat "Szkoły z klasą", o czym pisaliśmy w poprzednim numerze "Kuriera". Organizatorzy tego projektu postanowili wspierać "Szkoły z klasą", tak aby stały się również "szkołami z kasą". W ramach projektu "małe granty" instytucje przeznaczają pieniądze losowo wybranym szkołom.

Wśród pierwszych 50 wylosowanych szkół znalazła się również SP nr 1.

Głównym celem akcji jest takie wsparcie szkoły, by jeszcze lepiej, ciekawiej, mądrzej, twórczo i nowocześnie uczyła. By więcej było zajęć rozszerzających wiedzę, więcej aspiracji intelektualnych, a nawet mody czy snobizmu na uczenie się.

W szkole jest wielu nauczycieli kochających swój przedmiot, którzy swoją pasją i wiedzą prowadzą uczniów na drogę intelektualną. Pomóc w tym im mają fundusze przeznaczone na dodatkowe zajęcia poza-

lekcyjne, ogólnie rozwijające uczniów; wykraczające poza podstawę programową i programy nauczania. Nad opracowaniem projektu takich zajęć pracują już nauczyciele oraz zespół monitorujący, w skład którego wchodzi przedstawiciel rady rodziców oraz samorządu uczniowskiego.

Projekt zakłada prowadzenie zajęć teoretycznych i praktycznych z uczniami. Jego cele to: rozwijanie zainteresowań uczniów życiem społecznym i

kulturalnym, rozwijanie umiejętności pisania tekstów publicystycznych i konstruowanie informacji prasowych, sprawne posługiwanie się słowem pisanym i mówionym, krytyczne czytanie tekstów prasowych, zapoznanie uczniów z gatunkami dziennikarskimi, ogólne rozeznanie w problemach prawa i etyki dziennikarskiej oraz poznanie praktycznego sposobu składu komputerowego gazety i nagrania reportażu radiowego. Zajęcia z uczniami będą miały formę warsztatów, podczas których poznają oni w praktyce i teorii tajniki pracy dziennikarskiej. Proponowane im są spotkania z mediami. Zaproszeni do

szkoły przedstawiciele lokalnych mediów dzielili się wiedzą i doświadczeniem.

Pod nadzorem polonisty uczniowie będą redagować teksty do publikacji, opracowywać materiały do radiowego reportażu. Z nauczycielem informatyki uczniowie zajmą się składem komputerowym szkolnej gazetki "Zgryz". Efektem końcowym powinno być profesjonalne wydanie szkolnej gazetki oraz przygotowanie krótkiej audycji radiowej.

Mamy nadzieję, że projekt zostanie pozytywnie zaopiniowany i dopuszczony do realizacji przez "Akademię Szkoły z klasą".

Country Czyżowice

Młodzież gimnazjum pod koniec października br. wzięła udział w integracyjnej imprezie w miasteczku country w Czyżowicach. Od czterech lat tego typu wyjazdy odbywały się do Jaworzynki. W tym roku czyżowickie country okazało się świetnym miejscem do wspólnej nauki i zabawy.

Przed wyjazdem każda klasa miała za zadanie przygotować trasę rowerową do Czyżowic z zaznaczeniem najciekawszych historycznie miejsc naszego regionu i w sposób ciekawy przedstawić ją komisji. Pomysłowość uczniów i zebrane przez nich materiały przeszły oczekiwania nauczycieli. Kolejnym punktem spotkania był udział przedstawicieli klas w nietypowych konkurencjach: strzelania z łuku, rzucania dzidą, podkwa, toczenia beczki. Punkty zdobyte przez każdą z klas zostały wpisane do całorocznego rankingu prowadzonego w szkole.

Podsumowaniem imprezy było wspólne ognisko i pieczenie kiełbasy. Dodatkową atrakcją była przejażdżka bryczką po Czyżowickiej Szwajcarii. Impreza była bardzo udana. Okazuje się, że poprzez zabawę i rekreację można wiele się nauczyć.

W trosce o mowę

Program wychowania przedszkolnego obejmuje wśród wielu zadań również kształtowanie komunikatywnego wypowiedziania się i doskonalenie sprawności poznawczych oraz rozbudzanie zainteresowań książką. Aby sprostać tym celom organizowano dla dzieci wyjazdy do Biblioteki Powiatowej w Wodzisławiu na "Głośne czytanie bajek", czy wyjścia do Biblioteki Gminnej.

Wszelkie działania związane z czytaniem, wplecione są w tematykę zajęć w formie zabawowej. Umiejętność czytania niewątpliwie sprzyja wypowiedzianiu własnych myśli, wyrażaniu treści oglądanych obrazków i słownemu porozumiewaniu się z otoczeniem. Obok rozwoju mowy i wzbogacania słownika bardzo ważną jest prawidłowa wymowa dziecka. Wady wymowy utrudniają naukę czytania, stąd niektóre dzieci mające z tym problemy wysyłane są do logopedy przedszkolnego. Ćwiczenia zapoczątkowane z dziećmi w wieku około pięciu lat w tzw. okresie przygotowawczym nie kończą się w momencie osiągnięcia umiejętności czytania, ale prowadzone są przez cały czas uczęszczania do przedszkola, a później jeszcze w szkole pozwalając dziecku osiągać coraz wyższy poziom rozwoju. Karol Pawlas - przedszkolny logopeda pracuje z dziećmi wykazującymi deficyty rozwojowe w zakresie mowy. Najczęstszymi przyczynami terapii logopedycznych są: dyslalia, dyslalia wieloraka, jednoraka i złożona oraz jąkanie się i zaburzenia artykulacyjne i ubytki słuchu.

W tym roku, po wstępnych badaniach do terapii logopedycznej zakwalifikowano dziewięćdziesięciu dzieci pięcioletnich i trzynastu sześciolletnich. Systematyczne ćwiczenia dzieci z udziałem logopedy, nauczycieli oraz rodziców, przynoszą konkretne efekty - dziecko wstępujące do szkoły mówi gramatycznie, a jego mowa jest poprawna pod względem artykulacyjnym.

Co słyhać w SP 2

Wizerunek szkoły i jej otoczenie ciągle się zmienia. Powstało nowe boisko z wysokim i bezpiecznym ogrodzeniem.

Najwięcej powodów do radości mają jednak najmłodsi uczniowie, gdyż na terenie szkolnym powstał plac zabaw. Cieszy on nie tylko uczniów, ale również najmłodszych mieszkańców dzielnicy Chałupki, którzy mogą z niego korzystać.

W ostatnim okresie dzieci obejrzały film "Gdzie jest Nemo?" i bawiły się na wieczorku andrzejkowym, a 2 grudnia pojechały do Wodzisławia, gdzie zwiedziły sztolnię poznając trud pracy górnika.

Szkoła żyje nie tylko nauką, odbywają się w niej konkursy, w których wyłoniono już pierwszych zwycięzców. Na IV Międzyszkolnym Przeglądzie Dziecięcej Twórczości Artystycznej, w konkursie literackim "Otwieram drzwi do mojej fantazji" **Patrycja Władowska** zdobyła pierwsze miejsce, a trzecie miejsce zdobył **Adrian Kominek**. W konkursie plastycznym - "Tajemniczy ogród wyobraźni" drugie miejsce zajęła **Karolina Kiermaszek**.

Jak co roku ogłoszony został już konkurs na kartkę świąteczną, który zostanie rozstrzygnięty 18 grudnia oraz konkurs czytelniczy - "Czy znasz baśnie Andersena?". Tuż przed świętami Bożego Narodzenia odbędzie się spotkanie oplatkowe.

Szkoła Podstawowa nr 3

Bezpieczeństwo w szkole i w drodze do szkoły

Początek roku szkolnego w szkole nr 3 w Markłowicach minął pod hasłem "Bezpieczna szkoła - bezpieczna droga". Po zajęciach w tym temacie, konkursach klasowych i spotkaniu z policjantem - klasa trzecia pojechała do Rybnika, by zobaczyć spektakl "Z nami bezpiecznie - czyli borsuk i przyjaciele".

Uwieńczeniem tej akcji jest dodatkowe (poziome i pionowe) oznakowanie drogi oraz makietka policjanta mająca wyzwać u kierowców respekt i wolniejszą jazdę w rejonie szkoły.

W ramach Europejskiego Dnia Języków odbyły się zajęcia o tematyce proeuropejskiej. Wnętrze szkoły ozdobiły flagi państw europejskich.

W październiku młodzież miała okazję wysłuchać koncertu orkiestry dętej

kopalni "Marcel", a przy tej okazji poznała wygląd i brzmienie poszczególnych instrumentów.

Do czego potrzebny jest tata

Pod takim hasłem 26 października w szkole odbyło się spotkanie integracyjne z udziałem tatusiów i dzieci z całej szkoły. Był to wspaniały dzień, a śmiechom, zabawom i piosenkom nie było końca. Oprócz razem pieczonych kielbasek przy ognisku, tatusiowie mieli możliwość rozpoznawania siebie na portretach oraz na podstawie opisów słownych: "Mój tata (...)". Jednak największą atrakcją były wspólne tańce i zabawy ze śpiewem, do których panie wychowawczynie nie musiały długo namawiać.

Szkoła przyjazna i bezpieczna

W SP nr 1 od lat są organizowane akcje mające na celu stworzenie szkoły bezpiecznej i przyjaznej. W tym roku zajęto się szczególnie problemem agresji wśród dzieci.

Zjawisko to jest bardzo rozpowszechnione w otaczającym nas świecie, a jego symptomy można również zauważyć w miejscowej szkole. Przejawy agresji można zauważyć u dzieci, które "wołają o pomoc", chcą być akceptowane, zauważone i docenione - bez względu na sposób, w jaki to osiągną. Dla nich ważne jest, aby zwrócić na siebie uwagę.

Aby przeciwdziałać takim zachowaniom zespół wychowawczy opracował projekt "Nie zamykaj oczu - stop przemocy", do którego realizacji zaprosił Urząd Gminy Markłowice, Radę Rodziców, Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Wodzisławiu, Poradnię Pedagogiczno-Psychologiczną, Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji, Powiatowy Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli oraz Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli "WOM".

W ramach projektu zorganizowano debatę na temat agresji, w której uczestniczyli rodzice i nauczyciele oraz zaproszeni specjaliści. Podczas trwania debaty uczestnicy mieli okazję zobaczyć prezentację multimedialną na temat agresji oraz zapoznać się z wynikami przeprowadzonej wśród uczniów i rodziców ankiety dotyczącej bezpieczeństwa w szkole. Jej wyniki są zadowalające, a zdecydowana większość ankietowanych uczniów czuje się w szkole bezpieczna. Tak też szkoła jest postrzegana przez rodziców. Podczas trwającej dyskusji jej uczestnicy doszli do wniosku, że to rodzina pełni najważniejszą funkcję wychowawczą, natomiast szkoła ma za zadanie wspierać ją w tych działaniach.

Aby szkoła była bezpieczna i przyjazna realizowany jest szkolny program profilaktyczny "Żyj zdrowo i bezpiecznie", na który

złożyły się m.in. warsztaty dla uczniów klas V-VI prowadzone przez specjalistów z Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia. Prowadzone one były w formie treningu zachowań konstruktywnych, mających na celu uwrażliwienie młodego człowieka na ból, cierpienie, krzywdę oraz wyposażenie go w podstawowe umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kryzysowych i konfliktowych. Uczniowie klas I-IV uczestniczyli w warsztatach "Policjant" prowadzonych przez specjalistów z Centrum Edukacji z Bielska-Białej. Dzieci uczyły się powiadamiać o wypadkach, pożarach i zagrożeniach odpowiednie służby, w prawidłowy sposób oceniać zagrożenia, jakie mogą je spotkać nie tylko w szkole, ale i poza nią.

Młodzież miała okazję uczestniczyć w spektaklu profilaktycznym "Worek mądrości" oraz w sfinansowanych przez Urząd Gminy wycieczkach integracyjnych (do ZOO w Chorzowie, muzeum Chleba w Radzionkowie i Planetarium). Z markłowicką młodzieżą spotkali się również strażacy, którzy omawiali zasady bezpieczeństwa przed mogącym wystąpić zagrożeniem pożarowym.

Działania mające na celu stworzenie szkoły przyjaznej i bezpiecznej mają charakter ciągły. Szkoła zgłosiła swój udział w programie "Szkoła Promująca Zdrowie", w ramach którego postawiono na zdrowie podopiecznych.

Szkoła bierze udział w programie "Bezpieczna szkoła - bezpieczna droga", którego realizacja przewidziana jest do 30 czerwca 2005 r. Jego realizatorami są policjanci oraz przedstawiciele zarządu dróg oraz dyrektorzy i młodzież wybranych szkół podstawowych.

Nadrzędnym celem programu jest ograniczenie liczby zdarzeń drogowych zaistniałych na wybranych drogach województwa śląskiego z udziałem dzieci do lat 14; modyfikacja rozwiązań organizacyjnych w ruchu na drogach w pobliżu szkół; zwiększenie działań profilaktycznych. Szkołę wyposażono w makietę policjanta, która jest ustawiana przy drodze w pobliżu szkoły. Podobną makietę otrzymała również szkoła nr 3.

Organizatorzy akcji mają nadzieję, że podejmowane działania przyniosą wymierne efekty. Dzieci powinny w szkole czuć się miło i bezpiecznie jak we własnym domu. Powinny nabyć podstawową wiedzę na temat bezpieczeństwa oraz umiejętność nie tylko asertywnego zachowania się, ale także przyjaznego i otwartego nastawienia do innych ludzi.

Wyśpiewali nam Polskę

Pod takim hasłem młodzież gimnazjalna w Markłowicach na początku listopada br. obchodziła Święto Niepodległości. W ten niecodzienny sposób oddano cześć i hołd wszystkim powstańcom, legionistom, ludziom, którzy złożyli życie w ofierze za wolną Polskę.

W listopadzie odbył się międzyklasowy konkurs polskiej pieśni legionowej, podczas którego w podniosłej atmosferze każda klasa musiała zadbać nie tylko o wokalną stronę prezentacji, ale także przygotować odpowiednie rekwizyty nawiązujące do tego okresu. Kolejny etap rywalizacji polegał na stworzeniu współczesnej wersji pieśni legionowej promującej zdrowy i ekologiczny tryb życia.

- Forma tradycyjnych apeli okolicznościowych cieszy się coraz mniejszym zainteresowaniem młodych ludzi. Dlatego trzeba

szukać nowych i ciekawszych rozwiązań. Konkurs ten dał możliwość zaangażowania wszystkich uczniów bez wyjątku, a tam gdzie w grę wchodzi rywalizacja od razu wzrasta zainteresowanie. Emocje towarzyszące konkursom bez wątpienia poprawiają efektywność - powiedziała Renata Matsili organizator konkursu, nauczyciel historii (od października br. dr nauk humanistycznych).

Podsumowali współzawodnictwo

18 listopada br. w Miejskim Ośrodku Kultury w Radlinie odbyło się uroczyste podsumowanie współzawodnictwa sportowego gimnazjów powiatu wodzisławskiego za rok szkolny 2002/2003.

W spotkaniu brali udział członkowie Zarządu Powiatowego SZS w Wodzisławiu Śl., przedstawiciele władz samorządowych Radlina, dyrektorzy i nauczyciele wychowania fizycznego 20 gimnazjów powiatu wodzisławskiego. Całoroczne współzawodnictwo uczniów gimnazjów odbywało się w 10 dyscyplinach takich jak: LA, piłka ręczna, nożna, siatkówka, koszykówka, sporty zimowe. Gimnazjum w Markłowicach zajęło IV miejsce, po Zespole Szkół Sportowych w Radlinie, Gimnazjum nr 3 w Wodzisławiu Śl. i Gimnazjum z Pszowa. Do drugiego miejsca zabrakło uczniom

1,5 punktu, do trzeciego 1 punkt. Dobre wyniki młodzież uzyskała dzięki pracy nauczycieli wychowania fizycznego Teresy Chrószcz i Aleksandry Pustolki. Szkoła otrzymała wspaniały puchar i sprzęt sportowy.

11 listopada jak co roku młodzież gimnazjalna uczestniczyła w IX Biegu z okazji Dnia Niepodległości o Puchar Prezydenta Miasta Rybnika. Spośród 19 startujących drużyn Gimnazjum w Markłowicach zajęło III miejsce. Najlepsze wyniki osiągnęła Martyna Nitner, Magda Budniewska i Ania Szewieczek.

Stop przemocy!

Nasilająca się agresja w szkołach, o której coraz częściej donoszą media budzi niepokój, stąd nauczyciele gimnazjum podejmują wiele działań profilaktycznych związanych z ograniczeniem przemocy wśród młodzieży.

W listopadzie br. do szkoły został zaproszony specjalista ds. nieletnich p. Bogdan Polak z Komendy Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śl., który wygłosił prelekcje dla

młodzieży podczas których poruszał m.in. tematy odpowiedzialności karnej młodzieży (z czego młodzi ludzie nie zdają sobie sprawy), narkotyków i przemocy wśród nastolatków. Mamy nadzieję, że przekazane informacje pozwolą uchronić naszych uczniów przed podejmowaniem nieodpowiedzialnych decyzji oraz nauczą roztropności w podejmowaniu działań w myśl zasady, aby nie szkodzić drugiemu człowiekowi. Spotkania będą kontynuowane w grudniu br.

Nasi Jubilaci

W listopadzie i grudniu tego roku swoje jubileusze obchodzą:

80 lat

Gertruda KRAJEWSKA
Alojzy DZIERŻĘGA

85 lat

Amalia PALETA

92 lat

Elżbieta KARWOT

93 lat

Antonina NĘDZA

50. lecie ślubu

Elżbieta i Ludwik
TATARCZYK

Helena i Jan
MARCINIAK

Elfryda i Karol
KRAWUCZKE

Jubilatom życzymy dobrego zdrowia i spokojnych, radosnych dni.

Zgodnie z decyzją wójta Gminy, Jubilaci otrzymują okolicznościowe paczki i kwiaty.

Gazeta Samorządowa Gminy Markłowice.
Wydawca i druk: ARP-Poligrafia na zlecenie Gminy Markłowice. Redaguje: Piotr Górecki, Bronisław Caplap. Redakcja: tel. 42-11-070

Wstępuj Prezesie mój

22 listopada w Gminnej Hali Sportowej po raz jedenasty, przy dźwiękach marklowickiej orkiestry dętej, zabrzmiało "Wstępuj, wstępuj Prezesie mój". Marklowickie Gwarki witając, uczestników i przybyłych gości, otworzył wójt gminy Tadeusz Chrószcz, a później oddał już głos "Wysokiemu, a w sprawach piwnych nigdy nieomylnemu prezydium".

Pod strzechą zasiadli sprawdzeni już, prowadzący karczmę od lat Krzysztof Schimmelmann, Adam Kryst i Marian Filipowski. Dziesięć przykazań, obowiązujących w tym dniu przedstawił herold Stanisław Wróbel. Dla zachowania porządku i ładu na Gwarkach, herold powołał służby porządkowe, czyli tzw. katów.

Zabawa rozkręciła się na dobre po napełnieniu kufli piwem i sprawdzeniu obecności "chrześniaków". Ławą lewą, jak przed rokiem zawiadywał Grzegorz Radecki z kantorkami - Zofią Radecką i Danutą Schimmelmann, a prawą Bogdan Somerlik wraz z kantorkami Czesławą Somerlik i po raz pierwszy pełniącą tę funkcję Grażyną Capłap. Wśród wielu konkursów było sprawdzanie celności oka poprzez rzuty piłeczkami golfowymi. Było również ubieranie na czas manekinów i taniec w papierowych stringach. Co jakiś czas któryś z niesfornych gwarków "ładował" na kło-

zetowej desce lub pod przegięciem, gdzie wymierzano sprawiedliwość "górnicy fela". Jeden z gwarków za niekompletny górniczy mundur galowy skazany został na obmycie piwne. Gwarkowe zaś czyniące gwar na sali zamiast śpiewu częstowane były przez katów solą i peperoni. Zdarzyło się również, że jedna z uczestniczek radosnej zabawy za przekazywanie dostała dosłownie "posznupać tabaki".

Ławy ostro rywalizowały, o punkty prześcigając się w śpiewie i konkursach, a pomagali im w tym "Bolo" i "Lolo" grający na akordeonach.

W tym roku z rywalizacji ław zwycięsko wyszła ława górnicza, chociaż na Gwarkach nie rywalizacja jest najważniejsza, ale dobra zabawa.

Karczmę jak przed rokiem zakończono podziękowaniami pod adresem tych wszystkich, którzy pomogli w jej zorganizowaniu. Po krótkiej przerwie rozpoczęła się zabawa taneczna trwająca do godzin rannych.

SYGNAŁY ALARMOWE

Rodzaj alarmu	Sposób ogłoszenia alarmów	
	z pomocą syren	przy pomocy stacji radiowych, zmiędków TV i radiolokali przewodowej
ALARM o klęskach żywiołowych i zakażeniu środowiska 	Dźwięk ciągły trwający 3 min. 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców
ALARM powietrzny 	Dźwięk modulowany trwający 3 min. 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm powietrzny dla
ALARM o skażeniach 	Dźwięki trwające 10 sek. powtarzane przez 3 min. - czas trwania przerwy między dźwiękami powinien wynosić 25-30 sek. 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm o skażeniach (Rodzaj skażenia) dla
UPRZEDZENIE o zagrożeniu skażeniami 		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie około godz. min. może nastąpić skażenie (rodzaj skażenia) z kierunku (postać kierunku)
UPRZEDZENIE o zagrożeniu zakażeniami 		Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
Odwołanie alarmu 	Dźwięk ciągły trwający 3 min. 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm dla

URZĄD GMINY MARKŁOWICE
INSPEKTORAT OBRONY CYWILNEJ

**ZASADY
ZACHOWANIA SIĘ
NA WYPADEK
RÓŻNYCH ZAGROŻEŃ**

MARKŁOWICE 2003 r.

ZAGROŻENIA BIOLOGICZNE I CHEMICZNE

Większość zagrożeń o charakterze biologicznym i chemicznym może się zdarzyć, gdy nastąpi uwolnienie do środowiska niebezpiecznych ilości substancji toksycznych (cysterny samochodowe).

ZAPAMIĘTAJ !!!

Pojazdy samochodowe przewożące substancje niebezpieczne są oznakowane pomarańczowymi prostokątnymi tablicami z czarnymi napisami cyfrowymi, oznaczającymi rodzaj niebezpiecznej substancji według międzynarodowych oznaczeń, umieszczonymi z tyłu i przodu pojazdu.

33

- nr rozpoznawczy niebezpieczeństwa

1203

- nr substancji wg wykazu ONZ

Narażony możesz być na działanie tych substancji toksycznych poprzez:

- wdychanie ich,
- spożywanie skażonego jedzenia, wody lub lekarstw,
- dotykanie lub wchodzenie w jakikolwiek inny kontakt ze skażonymi rzeczami.

Może się zdarzyć, że nie będziesz w stanie zobaczyć lub wyczuć niczego nietypowego. W czasie niebezpiecznego zdarzenia o charakterze chemicznym lub biologicznym władze wydadzą Ci odpowiednie instrukcje. Możesz zostać poproszony o ewakuowanie się, udanie się na wyżej położony obszar, ustawienie się pod wiatr, pozostanie w mieszkaniu lub udanie się w wyznaczone miejsce.

Podczas awarii:

- jeżeli jesteś świadkiem wypadku z udziałem Niebezpiecznych Środków Chemicznych powiadom w jakikolwiek sposób Straż Pożarną oraz Policję;
- nie bądź kibicem zdarzenia lecz natychmiast oddal się z miejsca wypadku, aby zminimalizować ryzyko zatrucia;
- opuść rejon zagrożony, kierując się prostopadle do kierunku wiatru;
- chron swoje drogi oddechowe. W tym celu wykonaj filtr ochronny z dostępnych Ci materiałów (zwilżona w wodzie lub wodnym roztworze sody oczyszczonej chusteczka, szalik, ręcznik itp.) i osłoń nim drogi oddechowe;
- jeśli jesteś w samochodzie zamknij okna, wyłącz wentylację wewnętrzną - staraj się jak najszybciej opuścić strefę skażenia;
- stosuj się ściśle do poleceń służb ratowniczych lub komunikatów, przekazywanych przez lokalne środki przekazu (radio - 90 FM lub Radio Katowice, telewizję - TV 3 Katowice, megafony);
- jeśli przebywałeś w strefie skażonej, zdejmij ubranie, które uległo zniszczeniu i zamień je na czyste oraz dużą ilość wody przemyj oczy, usta, nos i weź prysznic;
- uszczelnij wszystkie otwory okienne, wentylacyjne, drzwi oklejając je taśmą klejącą, obkładając rulonami z mokrych ręczników czy prześcieradeł;
- zabezpiecz żywność w szczelnych pojemnikach;
- w przypadku ewakuacji jak najszybciej zabierz dzieci i osoby niepełnosprawne, wyłącz urządzenia elektryczne i gazowe, wygasz piec, zamknij przewody kominowe i wentylacyjne, zamknij okna i mieszkanie, powiadom sąsiadów i udaj się w kierunku wskazanym w komunikatach.

EWAKUACJA

To natychmiastowa konieczność przemieszczenia ludności z rejonów, w których wystąpiło bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia.

W tej sytuacji władze lokalne (organizatorzy ewakuacji) poprzez środki masowego przekazu lub radiowozy straży pożarnej i policji powiadomią Cię o sposobach jej przeprowadzenia.

Ewakuując się musisz być przygotowany na trzydniową samowystarczalność i mieć ze sobą niezbędne wyposażenie. Czas, w którym powinieneś się ewakuować zależy od rodzaju zagrożenia. Jeśli zagrożenie można monitorować masz zwykle dzień lub dwa na przygotowanie się do ewakuacji. Lecz w większości sytuacji, ewakuującym się starcza czasu jedynie na zabranie najpotrzebniejszych rzeczy. Dlatego trzeba być z wyprzedzeniem przygotowanym.

Planowanie ewakuacji:

- zwróć się do władz lokalnych o plan ewakuacji Twojego obszaru i naucz się przebiegu przewidzianych tam dróg ewakuacji. Jeśli nie posiadasz samochodu uzgodnij z wyprzedzeniem możliwość swojej ewakuacji z sąsiadami lub władzami lokalnymi;
- omów ze swoją rodziną możliwość i ewentualną konieczność ewakuacji w sytuacji zagrożenia. Zaplanuj, gdzie się udasz jeśli będziesz musiał się samo-ewakuować. Zdecyduj się jak tam się dostaniesz,
- ustal miejsce; ustal miejsce, gdzie Twoja rodzina ma się spotkać jeśli zostaniecie rozdzieleni w sytuacji zagrożenia. Poproś swoich znajomych mieszkających poza obszarem Twojego zamieszkania, by zgodzili się pełnić rolę punktu informacyjnego, gdzie odseparowany od rodziny możesz zadzwonić i poinformować, gdzie jesteś i jaka jest Twoja sytuacja;
- dowiedz się, gdzie ewakuowane będą Twoje dzieci, jeśli taka konieczność zajdzie w czasie ich pobytu w szkole
- zgromadź zestaw rzeczy niezbędnych do ewakuacji: zasilane bateriami radio, latarki, zapasowe baterie, żywność, wodę i odzież. Pamiętaj, że czasami trzeba się ewakuować w ciągu kilku minut;
- jeśli jest konieczność ewakuacji napełnij bak swego samochodu. Stacje benzynowe mogą być zamknięte w czasie katastrofy;

Co robić jeśli otrzymasz informację o ewakuacji:

Śluchaj stale baterijnie zasilanego radia i realizuj przekazywane tą drogą instrukcje. Jeśli zagrożenie związane jest z uwolnieniem się Niebezpiecznych Substancji Chemicznych ewakuuj się natychmiast

- wykorzystuj zalecane drogi ewakuacji;
- nie korzystaj ze skrótów, ponieważ mogą być one zablokowane;
- bądź uważny i nie przejeżdżaj przez obszary zalane;
- trzymaj się z dala od zerwanych linii elektrycznych;

W innych przypadkach na ogół zdążysz przed wyjazdem wykonać następujące czynności:

- zabrać zapasy: wody, żywności, ubrania, dokumenty, polisy ubezpieczeniowe i pieniądze;
- zabezpieczyć dom. Zamknąć okna, wyłączyć z kontaktów urządzenia elektryczne;
- zamknąć główny zawór wody i wyłącznik prądu i gazu;
- poinformować rodzinę, gdzie się udajesz;

- jeśli musisz wyjść przez pomieszczenie zadymione to zakryj usta i nos gęstą tkaniną, okryj się czymś trudno zapalnym i przemieszczaj tuż przy podłodze - dym i gorące powietrze unosi się do góry, a dołem powietrze jest bardziej czyste i chłodne.
- opuszczając mieszkanie zabierz ze sobą wszystkich domowników - dzieci potrafią chować się przed ogniem w miejscach, z których ich nie widać (w szafie, pod łóżkiem, pod pościelą itp.).

Po pożarze:

- jeżeli zamierzasz wejść do budynku po pożarze powinieneś:
 - > upewnić się, czy właściwe służby (władze, straż pożarna) stwierdziły, że budynek jest bezpieczny;
 - > uważać na oznaki dymu i gorąca;
 - > nie włączać instalacji elektrycznej w budynku (pomieszczeniu) po pożarze przed jej sprawdzeniem przez elektryka;
 - > zachowaj czujność i uwagę, gdyż po pożarze elementy konstrukcyjne budynku (zabudowań) mogą być osłabione (np. dachy i stropy) i mogą wymagać naprawy.
- jeśli inspektor budowlany stwierdzi, że budynek po pożarze jest niebezpieczny, należy opuścić dom:
 - > o konieczności opuszczenia domu powiadom policję, aby wzięła go i pozostawione mienie pod ochronę;
 - > zabierz ze sobą dowód tożsamości i inne ważne dokumenty, niezbędne i cenne przedmioty (okulary, lekarstwa, polisy ubezpieczeniowe, pieniądze, biżuterię).
- skontaktuj się z agentem ubezpieczeniowym w przypadku, gdy Twoje mieszkanie, dom, zabudowania gospodarskie i pozostałe mienie ubezpieczyłeś od pożaru.
- wyrzuć produkty żywnościowe, napoje i lekarstwa, które były narażone na działanie wysokiej temperatury, dymu i płomieni. Dotyczy to również zawartości lodówki i zamrażarki. Nie wolno też ponownie zamrażać rozmrożonej żywności.
- jeśli sejf (metalowa skrzynia) uległy oddziaływaniu pożaru, nie próbuj ich otwierać. W ich wnętrzu przez długi czas (wiele godzin) może utrzymywać się wysoka temperatura. Jeśli otworzysz drzwi sejfu lub skrzyni przed wychłodzeniem, powietrze z zewnątrz w połączeniu z wysoką temperaturą wnętrza sejfu (skrzyni) może spowodować zapalenie się zawartości.
- poinformuj przyjaciół, krewnych, agenta ubezpieczeniowego, pracodawcę, szkołę, urząd pocztowy o miejscu Twojego tymczasowego zakwaterowania.

SCHRONY I UKRYCIA

Posiadanie schronienia ma kluczowe znaczenie w czasie klęski żywiołowej, katastrofy lub wojny. Schronem (ukryciem) może być piwnica domu lub uszczelnione pomieszczenie w czasie przemieszczania się chmury trujących substancji.

W sytuacji katastrof wyspecjalizowane służby OC i grupy ratownicze będą podejmować działania w celu uruchomienia publicznych ukryć w budynkach urzędów i szkół.

WYPADKI RADIOLOGICZNE

Wypadki radiologiczne mogą wydarzyć się m.in. w elektrowniach jądrowych.

Promieniowanie nie jest wykrywalne przez wzrok, węch ani przez żaden inny organ zmysłu.

By zminimalizować skutki promieniowania musisz wiedzieć, że istnieją trzy czynniki, które o tym decydują, a mianowicie

- **odległość** - im jest większa od źródła promieniowania tym mniejszą otrzymasz dawkę promieniowania.
- **osłona** - im cięższe i grubsze materiały osłaniające od źródła promieniowania tym lepiej. O ile wypadek nie zdarzył się w pobliskiej elektrowni atomowej często ściany Twojego domu są wystarczającą osłoną w celu zabezpieczenia Twojego zdrowia.
- **czas** - ograniczenie czasu przebywania w zasięgu zagrożenia zmniejszy pochłoniętą dawkę promieniowania.
 - > nie każdy wypadek związany z wydostaniem się substancji promieniotwórczej jest dla Ciebie niebezpieczny.
 - > wypadek może dotyczyć tylko terenu zakładu (elektrowni atomowej) i nie powodować żadnych zagrożeń zewnętrznych.
- uważnie i stale słuchaj radia, oglądaj telewizję krajową lub o zasięgu lokalnym. Komunikaty określą charakter wypadku, stopień zagrożenia oraz jego zasięg i szybkość rozprzestrzeniania się - wykonaj zalecenia wynikające z komunikatów - bądź gotowy do szczepień swoich dzieci do lat 12.
- jeśli otrzymasz polecenie ewakuacji wykonaj je niezwłocznie, według zaleceń władz (służb ratowniczych), zabierz ze sobą najcenniejsze rzeczy, odzież, dokumenty i produkty żywnościowe. Zabezpiecz mieszkanie.
- w wypadku nie podjęcia decyzji o ewakuacji, pozostań w domu:
 - > zamknij okna i drzwi,
 - > wyłącz wentylatory i zabezpiecz inne otwory w mieszkaniu (budynku),
 - > miej przy sobie cały czas włączone bateryjne radio,
 - > jeśli musisz wyjść na zewnątrz okryj nos i usta chusteczką, tamponem itp.
- ukryj inwentarz i nakamień go przechowaną w zamknięciu paszą.
- nie używaj telefonu jeśli nie jest to konieczne, linie telefoniczne są niezbędne dla akcji ratowniczej.
- jeśli byłeś na zewnątrz budynku - weź prysznic, zmień buty i odzież, schowaj używane rzeczy do plastikowej torby (worka).
- przechowuj żywność w szczelnych pojemnikach lub lodówce:
 - > niezabezpieczoną żywność przed schowaniem dokładnie oplucz.
- dalej postępuj zgodnie z reżimem postępowania określonym przez władze (służby ratownicze) do czasu odwołania zagrożenia skażeniem promieniotwórczym.

KATASTROFY BUDOWLANE

Katastrofy budowlane najczęściej powodowane są:

- wybuchami gazu;
- obsunięciem stropów lub nadwężeniem ważnych elementów konstrukcyjnych budynków;
- uszkodzonymi górnymi.

Opuszczając dom (mieszkanie):

- wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodną;
- zabierz ze sobą dokument tożsamości i inne ważne dokumenty, żywność, kocy, odzież, pieniądze;
- zadbaj o to, aby dom opuścili wszyscy domownicy;
- zachowaj szczególną ostrożność (uwaga na stropy, klaki schodowe);
- jeśli nie możesz opuścić budynku drzwiami wyjściowymi przez klatkę schodową z powodu zagrożenia lub innych przeszkód, uciekaj przez okno, jeśli to możliwe.

Gdy nie masz możliwości opuszczenia domu:

- wywieś w oknie białą tkaninę jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy.

Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):

- nawołuj pomocy, stukaj w lekkie elementy metalowe aby ułatwić ratownikom lokalizację.

Gdy opuścisz dom (mieszkanie):

- powiadom kierującego akcją ratowniczą o osobach, które zostały jeszcze w pomieszczeniach budynku oraz o osobach, które aktualnie na pewno przebywają poza domem (w pracy, szkole itp.);
- jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaz je niezwłocznie służbie ratowniczej;
- nie przeszkadzaj w pracy ratownikom;
- nie wracaj na miejsce katastrofy, nie wchodź do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia służb budowlanych, które określą czy takie wejście jest bezpieczne;
- jeśli doznałeś obrażeń (jesteś ranny) zgłoś się do punktu pomocy medycznej;
- zgłoś swoje potrzeby do punktu pomocy społecznej lub Urzędu Gminy;
- dalej postępuj zgodnie z zaleceniami władz gminy.

Gdy byłeś świadkiem katastrofy budowlanej niezwłocznie powiadom Straż Pożarną, Policję, Pogotowie Ratunkowe.

POŻAR

Najczęstszą przyczyną powstawania pożarów są:

- bezmyślne bądź umyślne działanie człowieka;
- zwarcia i wady instalacji elektrycznych;
- wylądowania atmosferyczne.

Nie dopuścić do powstania pożaru

- skontroluj domowe źródła ogrzewania i usuń wszelkie nieprawidłowości:
 - > bardzo ostrożnie używaj zastępczych źródeł grzewczych (np. przenośne grzejniki elektryczne, gazowe, piecyki na drewno i węgiel), zgodnie z instrukcją obsługi;
 - > zabezpiecz materiały mogące ulec zapaleniu (podłoga, ściany, firany, meble, stosy gazet itp.), przed możliwością kontaktu z otwartym ogniem, żarem oraz gorącym popiołem;
 - > nie używaj kuchenki gazowej do dogrzewania mieszkania.
- sprawdź i stosuj odpowiednie zabezpieczenia instalacji elektrycznej:
 - > nigdy nie "watyj korków";
 - > włączając kilka urządzeń do jednego gniazdka przeciążasz instalację elektryczną;
 - > używaj rozgałęźników z bezpiecznikami;
 - > utrzymuj instalację odgromową i kominową w dobrym stanie.
- nie trzymaj w mieszkaniu pojemników z rozpuszczalnikami, benzyną, farbami itp.
- przygotuj rodzinę do ewentualnej ewakuacji:
 - > określ w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim drogi ewakuacji oraz zapoznaj z nimi domowników, przetrenuj z rodziną taką ewakuację. Winny być ustalone co najmniej dwie drogi ewakuacji;
 - > naucz rodzinę, jak przemieszczać się w pomieszczeniach zadymionych.
- w miarę możliwości:
 - > zainstaluj w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim wykrywacze dymów (pożaru) i eksploatuj je zgodnie z instrukcją;
 - > zaopatrz mieszkanie, dom i obejście gospodarskie w podręczne gaśnice i naucz rodzinę posługiwać się nimi.

Zapisz i zapamiętaj numer telefonu 998 do straży pożarnej oraz naucz dzieci jak informować przez telefon o pożarze.

W czasie powstania pożaru:

- powiadom o tym osoby zagrożone, straż pożarną lub inne służby ratownicze.
- użyj prostych sposobów by ugasić pożar w zarodku - gaśnica, woda, koc gaśniczy:
 - > jeśli ubranie pali się na Tobie - zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zduszenia ognia, ucieczka spowoduje tylko zwiększenie płomienia;
 - > jeśli pali się tłuszcz w naczyniu kuchennym - ugaś go solą kuchenną lub po prostu nakryj szczelną pokrywką.
- nie gaś urządzeń elektrycznych wodą - mogą być pod napięciem, postaraj się odłączyć zasilanie elektryczne.
- nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować, wyprowadź wszystkie osoby zagrożone w bezpieczne miejsce i w razie potrzeby udziel pierwszej pomocy.
- gdy pożar i swąd dymu obudził Cię ze snu - zbadaj, czy drzwi są ciepłe, jeżeli tak to nie otwieraj ich lecz użyj innych dróg by opuścić pomieszczenie (np. przez okno, o ile jest to możliwe) lub usilnie wzywaj pomocy, wymachując przez okno białą tkaniną (obrusem, prześcieradłem itp.):

KATASTROFY BUDOWLANE

Katastrofy budowlane najczęściej powodowane są:

- wybuchami gazu;
- obsunięciem stropów lub nadwężeniem ważnych elementów konstrukcyjnych budynków;
- uszkodzaniem gómiczymi.

Opuszczając dom (mieszkanie):

- wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodną;
- zabierz ze sobą dokument tożsamości i inne ważne dokumenty, żywność, koce, odzież, pieniądze;
- zadbaj o to, aby dom opuścili wszyscy domownicy;
- zachowaj szczególną ostrożność (uważaj na stropy, klaki schodowe);
- jeśli nie możesz opuścić budynku drzwiami wyjściowymi przez klatkę schodową z powodu zagrożenia lub innych przeszkód, uciekaj przez okno, jeśli to możliwe.

Gdy nie masz możliwości opuszczenia domu:

- wywiesz w oknie białą tkaninę jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy.

Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):

- nawołuj pomocy, stukaj w lekkie elementy metalowe aby ułatwić ratownikom lokalizację.

Gdy opuściłeś dom (mieszkanie):

- powiadom kierującego akcją ratowniczą o osobach, które zostały jeszcze w pomieszczeniach budynku oraz o osobach, które aktualnie na pewno przebywają poza domem (w pracy, szkole itp.);
- jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaz je niezwłocznie służbie ratowniczej;
- nie przeszkadzaj w pracy ratownikom;
- nie wracaj na miejsce katastrofy, nie wchodź do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia służb budowlanych, które określą czy takie wejście jest bezpieczne;
- jeśli doznałeś obrażeń (jesteś ranny) zgłoś się do punktu pomocy medycznej;
- zgłoś swoje potrzeby do punktu pomocy społecznej lub Urzędu Gminy;
- dalej postępuj zgodnie z zaleceniami władz gminy.

Gdy byłeś świadkiem katastrofy budowlanej niezwłocznie powiadom Straż Pożarną, Policję, Pogotowie Ratunkowe.

POŻAR

Najczęstszą przyczyną powstawania pożarów są:

- bezmyślne bądź umyślne działanie człowieka;
- zwarcia i wady instalacji elektrycznych;
- wylądowania atmosferyczne.

Nie dopuścić do powstania pożaru

- skontroluj domowe źródła ogrzewania i usuń wszelkie nieprawidłowości:
 - > bardzo ostrożnie używaj zastępczych źródeł grzewczych (np. przenośne grzejniki elektryczne, gazowe, piecyki na drewno i węgiel), zgodnie z instrukcją obsługi;
 - > zabezpiecz materiały mogące ulec zapaleniu (podłoga, ściany, firany, meble, stosy gazet itp.), przed możliwością kontaktu z otwartym ogniem, żarem oraz gorącym popiołem;
 - > nie używaj kuchenki gazowej do dogrzewania mieszkania.
- sprawdź i stosuj odpowiednie zabezpieczenia instalacji elektrycznej:
 - > nigdy nie "wauj korków";
 - > włączając kilka urządzeń do jednego gniazdka przeciążasz instalację elektryczną;
 - > używaj rozgałęźników z bezpiecznikami;
 - > utrzymuj instalację odgromową i kominową w dobrym stanie.
- nie trzymaj w mieszkaniu pojemników z rozpuszczalnikami, benzyną, farbami itp.
- przygotuj rodzinę do ewentualnej ewakuacji:
 - > określ w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim drogi ewakuacji oraz zapoznaj z nimi domowników, przetrenuj z rodziną taką ewakuację. Winny być ustalone co najmniej dwie drogi ewakuacji;
 - > naucz rodzinę, jak przemieszczać się w pomieszczeniach zadymionych.
- w miarę możliwości:
 - > zainstaluj w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim wykrywacze dymów (pożaru) i eksploatuj je zgodnie z instrukcją;
 - > zaopatr mieszkanie, dom i obejście gospodarskie w podręczne gaśnice i naucz rodzinę posługiwać się nimi.

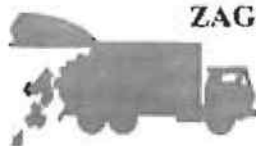
Zapisz i zapamiętaj numer telefonu 998 do straży pożarnej oraz naucz dzieci jak informować przez telefon o pożarze.

W czasie powstania pożaru:

- powiadom o tym osoby zagrożone, straż pożarną lub inne służby ratownicze.
- użyj prostych sposobów by ugasić pożar w zarodku - gaśnica, woda, koc gaśniczy:
 - > jeśli ubranie pali się na Tobie - zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zduśnienia ognia, ucieczka spowoduje tylko zwiększenie płomienia;
 - > jeśli pali się tłuszcz w naczyniu kuchennym - ugaś go sołą kuchenną lub po prostu nakryj szczelną pokrywką.
- nie gaś urządzeń elektrycznych wodą - mogą być pod napięciem, postaraj się odłączyć zasilanie elektryczne.
- nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować, wyprowadź wszystkie osoby zagrożone w bezpieczne miejsce i w razie potrzeby udziel pierwszej pomocy.
- gdy pożar i swąd dymu obudził Cię ze snu - zbadaj, czy drzwi są ciepłe, jeżeli tak to nie otwieraj ich lecz użyj innych dróg by opuścić pomieszczenie (np. przez okno, o ile jest to możliwe) lub usilnie wzywaj pomocy, wymachując przez okno białą tkaniną (obrusem, prześcieradłem itp.);

ZAGROŻENIA BIOLOGICZNE I CHEMICZNE

Większość zagrożeń o charakterze biologicznym i chemicznym może się zdarzyć, gdy nastąpi uwolnienie do środowiska niebezpiecznych ilości substancji toksycznych (cysterny samochodowe).

ZAPAMIĘTAJ !!!

Pojazdy samochodowe przewożące substancje niebezpieczne są oznakowane pomarańczowymi prostokątnymi tablicami z czarnymi napisami cyfrowymi, oznaczającymi rodzaj niebezpiecznej substancji według międzynarodowych oznaczeń, umieszczonymi z tyłu i przodu pojazdu.

33

- nr rozpoznawczy niebezpieczeństwa

1203

- nr substancji wg wykazu ONZ

Narażony możesz być na działanie tych substancji toksycznych poprzez:

- wdychanie ich,
- spożywanie skażonego jedzenia, wody lub lekarstw,
- dotykanie lub wchodzenie w jakikolwiek inny kontakt ze skażonymi rzeczami.

Może się zdarzyć, że nie będziesz w stanie zobaczyć lub wyczuć czegoś nietypowego. W czasie niebezpiecznego zdarzenia o charakterze chemicznym lub biologicznym władze wydadzą Ci odpowiednie instrukcje. Możesz zostać poproszony o ewakuowanie się, udanie się na wyżej położony obszar, ustawienie się pod wiatr, pozostanie w mieszkaniu lub udanie się w wyznaczone miejsce.

Podczas awarii:

- jeżeli jesteś świadkiem wypadku z udziałem Niebezpiecznych Środków Chemicznych powiadom w jakikolwiek sposób Straż Pożarną oraz Policję;
- nie bądź kibicem zdarzenia lecz natychmiast oddal się z miejsca wypadku, aby zminimalizować ryzyko zatrucia;
- opuść rejon zagrożony, kierując się prostopadle do kierunku wiatru;
- chroń swoje drogi oddechowe. W tym celu wykonaj filtr ochronny z dostępnych Ci materiałów (zwilżona w wodzie lub wodnym roztworze sody oczyszczonej chusteczka, szalik, ręcznik itp.) i osłoń nim drogi oddechowe;
- jeśli jesteś w samochodzie zamknij okna, wyłącz wentylację wewnętrzną - staraj się jak najszybciej opuścić strefę skażenia;
- stosuj się ściśle do poleceń służb ratowniczych lub komunikatów, przekazywanych przez lokalne środki przekazu (radio - 90 FM lub Radio Katowice, telewizję - TV 3 Katowice, megafony);
- jeśli przebywałeś w strefie skażonej, zdejmij ubranie, które uległo zniszczeniu i zamień je na czyste oraz dużą ilością wody przemyj oczy, usta, nos i weź prysznic;
- uszczelnij wszystkie otwory okienne, wentylacyjne, drzwi oklejając je taśmą klejącą, obkładając rufonami z mokrych ręczników czy prześcieradeł;
- zabezpiecz żywność w szczelnych pojemnikach;
- w przypadku ewakuacji jak najszybciej zabierz dzieci i osoby niepełnosprawne, wyłącz urządzenia elektryczne i gazowe, wygaś piecze, zamknij przewody kominiowe i wentylacyjne, zamknij okna i mieszkanie, powiadom sąsiadów i udaj się w kierunku wskazanym w komunikatach.

EWAKUACJA

To natychmiastowa konieczność przemieszczenia ludności z rejonów, w których wystąpiło bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia. W tej sytuacji władze lokalne (organizatorzy ewakuacji) poprzez środki masowego przekazu lub radiowozy straży pożarnej i policji powiadomią Cię o sposobach jej przeprowadzenia.

Ewakuując się musisz być przygotowany na trzydniową samowystarczalność i mieć ze sobą niezbędne wyposażenie. Czas, w którym powinieneś się ewakuować zależy od rodzaju zagrożenia. Jeśli zagrożenie można monitorować masz zwykle dzień lub dwa na przygotowanie się do ewakuacji. Lecz w większości sytuacji, ewakuującym się starcza czasu jedynie na zabranie najpotrzebniejszych rzeczy. Dlatego trzeba być zczasu przygotowanym.

Planowanie ewakuacji:

- zwróć się do władz lokalnych o plan ewakuacji Twojego obszaru i naucz się przebiegu przewidzianych tam dróg ewakuacji. Jeśli nie posiadasz samochodu uzgodnij zczasu możliwość swojej ewakuacji z sąsiadami lub władzami lokalnymi;
- omów ze swoją rodziną możliwość i ewentualną konieczność ewakuacji w sytuacji zagrożenia. Zaplanuj, gdzie się udasz jeśli będziesz musiał się samo-ewakuować. Zdecyduj się jak tam się dostaniesz,
- ustal miejsce; ustal miejsce, gdzie Twoja rodzina ma się spotkać jeśli zostaniecie rozdzieleni w sytuacji zagrożenia. Poproś swoich znajomych mieszkających poza obszarem Twojego zamieszkania, by zgodzili się pełnić rolę punktu informacyjnego, gdzie odseparowany od rodziny możesz zadzwonić i poinformować, gdzie jesteś i jaka jest Twoja sytuacja;
- dowiedz się, gdzie ewakuowane będą Twoje dzieci, jeśli taka konieczność zajdzie w czasie ich pobytu w szkole
- zgromadź zestaw rzeczy niezbędnych do ewakuacji: zasilane bateriami radio, latarki, zapasowe baterie, żywność, wodę i odzież. Pamiętaj, że czasami trzeba się ewakuować w ciągu kilku minut;
- jeśli jest konieczność ewakuacji napełnij bak swego samochodu. Stacje benzynowe mogą być zamknięte w czasie katastrofy;

Co robić jeśli otrzymasz informację o ewakuacji:

Śluchaj stale bateryjnie zasilanego radia i realizuj przekazywane tą drogą instrukcje. Jeśli zagrożenie związane jest z uwolnieniem się Niebezpiecznych Substancji Chemicznych ewakuuj się natychmiast

- wykorzystuj zalecane drogi ewakuacji;
- nie korzystaj ze skrótów, ponieważ mogą być one zablokowane;
- bądź uważny i nie przejeżdżaj przez obszary zalane;
- trzymaj się z dala od zerwanych linii elektrycznych;

W innych przypadkach na ogół zdążysz przed wyjazdem wykonać następujące czynności:

- zabrać zapasy: wody, żywności, ubrania, dokumenty, polisy ubezpieczeniowe i pieniądze;
- zabezpieczyć dom. Zamknąć okna, wyłączyć z kontaktów urządzenia elektryczne;
- zamknąć główny zawór wody i wyłącznik prądu i gazu;
- poinformować rodzinę, gdzie się udajesz;